

Nr 97.

Av herr **Sjödahl m. fl.**, om lönetursrätt för icke ordinarie befattningshavare vid kommunala mellanskolor, vilka vinna befordran till ordinarie befattning vid statliga läroverk.

Enligt kungörelse om ändrade bestämmelser om ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst av den 15 juni 1922 (nr 373) har bl. a. föreskrivits: »Om den, som från icke ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförlig med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmande av hans rätt till ålderstillägg vid denna tjänst tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning.» Denna bestämmelse har för lärare vid de allmänna läroverken inneburet, att de fått räkna för tillgodonjutande av ålderstillägg sina tjänsteår såsom icke ordinarie sig tillgodo med undantag av tre år. Däremot har en icke ordinarie anställning vid kommunala mellanskolor icke kunnat tillgodoräknas för lönetur vid befordran till ordinarie befattning vid de allmänna läroverken. Denne befattningshavare har nämligen icke varit i *statens* tjänst.

Det synes, som om en ändring av bestämmelserna i ovan berörda förordning vore högt av nöden. De kommunala mellanskolorna göra sin gärning under statens kontroll och med betydande statsbidrag. Deras befattningshavare göra som ordinarie eller icke ordinarie ett arbete, som både »svarar mot» och är »jämförligt» med vad ordinarie och icke ordinarie lärare göra vid de allmänna läroverken. Vid den pågående omvandlingen av vissa mellanskolor till statsläroverk sker ingen som helst förändring i lärarnas arbetsuppgifter. För mellanskolorna gäller samma kurs- och timplan som för statens realskolor. Mellanskolorna svara helt mot och äro fullt ut jämförliga med realskolorna.

Mellanskolornas icke ordinarie lärare rekryteras numera från i huvudsak samma grupper som läroverkens. De, som få anställning vid läroverken, våga sedermera icke gå över till mellanskolorna av fruktan för att förlora tjänsteår. Å andra sidan få de unga lärare, som med samma utbildning ofta av en slump få anställning vid mellanskolorna, där de göra samma arbete som sina kamrater vid läroverken, icke för befordran vid de allmänna läroverken räkna några tjänsteår. Förhållandet är icke förenat med rättvisa.

Förut kunde av en styrelse för en kommunal mellanskola en viss hänsyn vid befordran tagas till de vid mellanskola tjänstgörande lärarna, därigenom att styrelsen hade rätt att välja inom ett förslag på tre lärare. Sedan denna möjlighet efter utförandet av en ny stadga för mellanskolorna förra året tillintetgjorts, komma mellanskolornas extra ordinarie i en hårdare tävlan än

tillförne om de ordinarie lärarbefattningarna vid mellanskolorna. Det vore därför billigt, att de finge räkna tjänsteår efter samma grunder som de icke ordinarie lärarna vid läroverken.

Ur mellanskolornas synpunkt är det nuvarande tillståndet beklagligt. Det blir förenat med svårigheter att såväl erhålla som behålla goda lärarkrafter. Mellanskolorna i de största städerna och i de mindre orterna ha dock lika viktiga uppgifter som real- och samrealskolorna inom samma eller liknande kommuner.

Vid ett genomförande av en liknande bestämmelse för mellanskolornas icke ordinarie lärare som redan gäller för läroverkens borde vederbörande lärare få räkna sig tillgodo all tjänstgöring i en följd med undantag av tre år, vare sig den fullgjorts vid läroverk eller mellanskolor, så att det ej frånräknades tre år för tjänstgöring vid läroverk och tre år för tjänstgöring vid mellanskolor för en och samma lärare.

Det vore givetvis ej blott önskvärt utan av åtskilliga skäl nödvändigt, att ovannämnda bestämmelser för lönetursrätt även komme att gälla vid befordran till ordinarie lärare vid mellanskolorna vare sig det gäller lärare, som förvärvat sina meriter vid mellanskolor eller läroverk. Det synes lämpligt att härvid erinra om vad skolöverstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t redan den 26 januari 1923 föreslog, nämligen ändring av kungörelsen av den 19 november 1918 angående avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola och statsbidrag till sådan skola därhän, att sådan lärare skulle för uppflyttning i högre lönegrad äga att räkna sig tillgodo den tid utöver tre år, han vid allmänt läroverk, folkskoleseminarium eller skeppsgosseskolor fullgjort ämneslärartjänstgöring, som i avseende å art och omfattning funnes svara mot, vara jämförbar med eller av högre värde än det arbete, han har att å sin tjänst utföra.

Med återopande av vad ovan anförts hemställes till riksdagen att besluta,

att de bestämmelser, som angivas uti kungörelsen av den 15 juni 1922 (nr 373) om ändrade bestämmelser angående ålderstillägg för civila befattningshavare i statens tjänst, även måtte göras tillämpliga på icke ordinarie befattningshavare vid kommunala mellanskolor, vilka vinna befordran till ordinarie befattning vid statliga läroverk.

Stockholm den 23 januari 1934.

Ernst Åström.

R. Wagnsson.

Edg. Sjödahl.

David Norman.